

MEMORIE VAN ANTWOORD

Memorie van Antwoord m.b.t. gestelde vóórvragen ex. artikel 10 van de Verordening op de raadscommissies en beeldvormende bijeenkomsten Beekdaelen 2023 van de raadsfractie **Vernieuwingsgroep Beekdaelen** ten aanzien van het agendapunt **B.1 "Continuering inzet straatcoaches"** ter behandeling in de raadscommissie **Bestuur & Middelen** van **13 september 2023**.

Vraag 1:

Raadsvoorstel, blz.2. Het aantal overlastmeldingen is bijna gehalveerd. De jeugdoverlast is in iedere kern beheersbaar en het is inzichtelijk waar jeugdgroepen zich ophouden en wat hun gedragingen zijn. Waarom moet de pilot dan gecontinueerd worden?

Antwoord:

Het aantal overlastmeldingen geeft slechts een deel van de werkelijkheid weer. Niet alle inwoners willen of durven een melding te maken om uiteenlopende redenen. Het stimuleren van de meldingsbereid van inwoners wordt meegenomen bij de doorontwikkeling indien wordt besloten de inzet van straatcoaches te continueren.

Daarnaast is het gegeven dat de overlast op dit moment beheersbaar is, absoluut geen voorspeller voor eventuele toekomstige overlast. Overlast is nu eenmaal lastig te voorspellen. We weten bijvoorbeeld dat in de warmere maanden meer jeugdgroepen op straat zijn en dat in het najaar relatief veel vuurwerk wordt afgestoken. In de periodes daarbuiten wisselen periodes met veel en weinig overlast elkaar af. Ook kunnen plotseling nieuwe (problematische) jeugdgroepen ontstaan die veel overlast én meldingen veroorzaken waardoor een vertekend beeld kan ontstaan indien enkel wordt afgegaan op de cijfers. Met de wekelijkse inzet van straatcoaches kan hier eenvoudig op worden ingesprongen en kan daarnaast preventief toezicht worden gehouden waardoor problemen in een vroeg stadium worden gesignaleerd en opgepakt.

Kort samengevat willen wordt ernaar gestreefd jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit zoveel als mogelijk te voorkomen, en indien het zich toch afspeelt, zo snel als mogelijk aan te pakken. Met de inzet van straatcoaches is er meer slagkracht om dit te realiseren.

Vraag 2:

Raadsvoorstel, blz. 4. Wanneer is er zicht op het doorgaan van de cofinanciering uit de Regiodeal 2.0? En hoe groot is de kans hierop? Was het niet beter eerst te zorgen voor de cofinanciering alvorens te komen met een raadsvoorstel? Kunnen we afspreken dat als er geen cofinanciering komt het voorstel dan niet doorgaat?

Antwoord:

In dit najaar volgt pas uitsluitsel over de toekenning van de gelden voor de Regiodeal 2.0. Op voorhand kan nooit met volledige zekerheid worden gesteld dat deze gelden worden toegekend, echter ligt dit wel in de lijn der verwachting. Bij de Regiodeal 2.0 komt namelijk meer focus te liggen op het thema veiligheid, waaronder de aanpak van jeugdcriminaliteit in de regio Parkstad. Zoals ook blijkt uit de tabel op pagina 7 van het evaluatierapport, kan het thema jeugdoverlast in de dagelijkse praktijk een duidelijk verband hebben met jeugdcriminaliteit. Een groep jongeren die hinderlijk of overlastgevend gedrag veroorzaakt, kan namelijk ook (lichte) strafbare feiten plegen door bijvoorbeeld vernielingen aan te richten. Door dergelijke groepen tijdig te signaleren en hier samen met de betrokken partners actief op in te zetten, wordt zoveel als mogelijk voorkomen dat het van kwaad tot erger gaat. Vanuit deze hoedanigheid is cofinanciering aangevraagd en wordt verwacht dat deze ook wordt toegekend.

De continuering van de inzet van straatcoaches dient wat ons betreft niet af te hangen van eventuele cofinanciering vanuit de Regiodeal 2.0. Want wel of geen Regiodeal; het blijft belastinggeld van burgers dat effectief wordt ingezet voor het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid in de gemeente Beekdaalen. Indien de gemeenteraad van mening is dat de toekenning van cofinanciering vanuit de Regiodeal een harde voorwaarde moet zijn, dan kan hij dit kenbaar maken tijdens de commissie- of raadsvergadering.

Vraag 3:

Evaluatierapport, blz. 8. Er wordt gerapporteerd over softdrugs- en harddrugsgebruik. Waarom niet over alcoholgebruik/misbruik?

Antwoord:

Omdat hier door de straatcoaches simpelweg geen bijzonderheden te rapporteren waren. Dit betekent echter niet dat er geen locaties zijn waar dit probleem zich voordoet. Eind augustus en begin september hebben we bijvoorbeeld weer meldingen ontvangen van overlast door alcoholgebruik. De straatcoaches zetten hier vervolgens samen met de politie en boa's op in.

Vraag 4 (Vernieuwingsgroep Beekdaelen):

Evaluatierapport, blz. 12. De straatcoaches hebben een goed contact met de jeugdgroepen. Is ook bekend hoe de jeugdgroepen het contact met de straatcoaches ervaren?

Antwoord:

Zowel ambtelijk als bestuurlijk is een dienst meegedraaid met de straatcoaches. Hieruit is gebleken dat de straatcoaches eenvoudig contact wisten te leggen met verschillende jeugdgroepen en individuele jeugdigen, respect kregen (door een hand te schudden of boks te geven) en jeugdigen enthousiast aan hen vertelden over waar ze vandaan komen, wat voor werk/studie ze doen, of alles goed gaat in hun dagelijks leven, wat hun plannen zijn voor het weekend etc. Ook uit de dagrapportages blijkt dat zij eenvoudig contact leggen en waardevolle informatie ophalen bij jeugdigen.

Vraag 5 (Vernieuwingsgroep Beekdaelen):

Evaluatierapport, blz. 15. De taken van de straatcoaches worden uitgebreid t.o.v. de oorspronkelijke doelstellingen: ontlasting Boa's en politie. Vanwaar deze uitbreiding van de doelstellingen?

Antwoord:

Dit heeft drie redenen. Ten eerste maken de straatcoaches in een grote gemeente als Beekdaelen ontzettend veel kilometers en fungeren daarnaast als twee paar extra ogen en oren in de avond- en nachturen. Door met enkele korte trainingen hun kennis op diverse thema's uit te breiden, kan eenvoudig hun signalerend vermogen worden verbeterd en is het mogelijk de twee paar extra ogen en oren optimaal te benutten.

Ten tweede treffen zij bij ongeveer 1 op de 4 contacten jeugdigen aan die softdrugs gebruiken. Ook ten aanzien van het drugsgebruik wordt beoogd de kennis van de straatcoaches uit te breiden in het kader van preventie.

Ten derde, en deze reden komt overeen met de tweede alinea van het antwoord op vraag 1, wisselen periodes van overlast zich af met rustigere periodes, waardoor de straatcoaches tijdens deze rustigere periodes eventueel ingezet kunnen worden op andere, urgente casuïstiek t.a.v. woonoverlast of overlast van kwetsbare personen met verward gedrag in de openbare ruimte.

Zoals ook in het raadsvoorstel ter verduidelijking is aangegeven, blijft jeugd de prioriteit nummer één van de straatcoaches.

Vraag 6 (Vernieuwingsgroep Beekdaelen):

Er is een langdurig capaciteitstekort vanwege onderbezetting i.v.m. langdurige uitval medewerker waarom wordt dit dan niet opgevangen door inhuur?

Antwoord:

Dat is ook gebeurd destijds. Alleen wordt met externe inhuur niet voorkomen dat er een overbruggingsperiode van een aantal maanden tussen zit waarin sprake is van onderbezetting. Daarnaast dient te worden opgemerkt dat de boa's naast jeugdoverlast nog veel andere taken hebben waardoor zij net als de politie, en in tegenstelling tot de straatcoaches, de jeugd niet wekelijks als prioriteit nummer een kunnen beschouwen.

Vraag 7 (Vernieuwingsgroep Beekdaelen):

U vermeldt dat Boa's tijdens zomervakanties minder inzetbaar zijn, moeten de straatcoaches hen dan vervangen?

Antwoord:

De inzet van straatcoaches loopt naast de inzet van boa's (en politie) en dient niet als vervanging, maar als extra versterking (zie ook de uitgebreide toelichting bij het antwoord op vraag 10). Een groot deel van de ambtenaren in dienst van de gemeentelijke organisatie, alsook politieagenten, hebben kinderen en nemen daarom vaak hun vakantie op in de zomerperiode waardoor er automatisch minder inzetbaarheid is. Bij de externe inhuur van straatcoaches is een extra voordeel dat we wekelijks, dus ook in de zomerperiode, verzekerd zijn van inzetbaarheid.

Vraag 8 (Vernieuwingsgroep Beekdaelen):

U geeft aan dat er knelpunten zijn bij de ketenpartners zoals de politie. Als er een tekort is bij de politie waarom kunnen we de rekening voor de straatcoaches dan niet indienen bij de politie?

Antwoord:

De knelpunten in capaciteit bij de politie en boa's om meer preventief te werken bij jeugdgroepen op straat en jeugdoverlast is een factor die meeweegt, maar niet dé voornaamste reden dat is gekozen voor de extra inzet van straatcoaches (zie ook de uitgebreide toelichting bij het antwoord op vraag 10). De aanpak van jeugdoverlast en andere vormen van overlast zien is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de politie én de gemeente. Als zich in Beekdaelen een probleemsituatie voordoet op het gebied van leefbaarheid of veiligheid, dan werkt de gemeente daar waar nodig samen met de politie om dit probleem op te lossen. De kosten voor onze inzet bij bijvoorbeeld jeugdoverlast factureert de gemeente niet door naar de politie, evenmin als de politie de kosten voor hun inzet bij bijvoorbeeld casuïstiek op het gebied van woonoverlast door factureert naar de gemeente.

Vraag 9 (Vernieuwingsgroep Beekdaelen):

Bij argumenten geeft u het volgende aan:

De aanpak van jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit is geprioriteerd in het integraal veiligheidsplan SVBBL 2023-2026. Staan er dan geen gelden tegenover?

Antwoord:

In het lokaal uitvoeringsprogramma integrale veiligheid 2023, dat op 25 april jl. met de gemeenteraad is gedeeld, is opgenomen dat voor 2023 een bedrag van €31.000 (waarvan €5.000 uit reeds bestaand budget) voor de pilot straatcoaches is opgenomen in de begroting en de pilot daarnaast is verlengd tot en met medio september 2023, waarvan de extra kosten ter waarde van €22.460 zijn opgenomen in de 1^e BURAP 2023. Ook is in het uitvoeringsprogramma opgenomen dat de gemeenteraad in september een onderbouwd voorstel ontvangt over het al dan niet structureel inzetten van straatcoaches.

Daarnaast wordt een deel van de jaarlijkse bijdrage aan het Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad besteed aan de aanpak van jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit.

Vraag 10 (Vernieuwingsgroep Beekdaelen):

Bij argumenten geeft u het volgende aan:

Met de structurele inzet van straatcoaches is de aanpak van jeugdoverlast beter geborgd. De gemeente kan sneller inspringen op overlastsituaties en daarmee inwoners die overlast ervaren beter bedienen. Ook is de gemeente meer preventief op straat aanwezig en bouwt zij samen met politie een sterke informatiepositie op ten aanzien van overlastlocaties en jeugdgroepen. Is de conclusie juist dat dit met politie en Boa's niet kan?

Antwoord:

De inzet van straatcoaches dient te worden gezien als een aanvulling op de bestaande inzet van politie en boa's. Met de huidige inzet van boa's en politie is het mogelijk om meldingen op te volgen en met periodes preventief extra aandacht te besteden aan een aantal probleemlocaties, maar niet aan alle probleemlocaties of jeugdigen. Dit heeft onder andere te maken met het aantal andere taken en prioriteiten die zij nog hebben naast jeugd(overlast), maar ook bijvoorbeeld de omvang van het werkgebied Beekdaelen. Indien de straatcoaches tijdens een dienst alle ca. 30 aandachtslocaties tweemaal bezoeken, kost dit hen ongeveer 6 uur.

In Beekdaelen (en andere Parkstadgemeenten) is gebleken dat de straatcoaches, mede vanwege hun neutrale positie en kennis van de straatcultuur eenvoudiger verbinding leggen met jeugdigen en een vertrouwensband met hen opbouwen. Vanuit deze vertrouwensband kunnen zij jeugdigen aanspreken op hun gedrag, hetgeen doorgaans effectiever blijkt te zijn dan wanneer een politieagent of boa dit doet. Praten met en luisteren naar een politieagent of boa in uniform wordt over het algemeen namelijk als 'niet stoer' beschouwd. Doordat de straatcoaches zich in korte tijd goed hebben verbonden met boa's/handhaving en politie, vormen zij nu de eerste schakel in de (de-)escalatieladder. Hun aanwezigheid op onze 'brandhaarden' is door hun flexibele en snelle inzet groter dan die van boa's of politie.

Naast een toezichthoudende en corrigerende taak richten de straatcoaches zich ook op preventie. Dus voorkomen dat potentiële meelopers tot (leidende) raddraaiers worden. De straatcoaches hebben ontwikkelingen binnen jongerengroepen vaak

snel in de gaten, bijvoorbeeld als een dealer probeert een groep jongeren/kinderen te benaderen. Juist vanuit hun straatervaring acteren zij snel zelfstandig op zulke ontwikkelingen, en informeren via korte lijnen de boa's en/of politie.

Vraag 11 (Vernieuwingsgroep Beekdaelen):

Bij argumenten geeft u het volgende aan:

Boa's en politie worden voor een groot deel ontlast op het thema jeugdoverlast en daarnaast ondersteund op andere thema's gedurende rustigere periodes. Als de Boa's ontlast worden wat gaan ze daarvoor dan extra doen?

Antwoord:

De boa's houden daarmee meer tijd over voor andere werkzaamheden, zoals het afhandelen van fixi-meldingen en het projectmatig werken op specifieke thema's zoals hondenpoep, parkeren etc.

Vraag 12 (Vernieuwingsgroep Beekdaelen):

Omliggende gemeenten investeren eveneens fors in de aanpak van jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit. Kunt u cijfers en resultaten aanleveren van de omliggende gemeenten die grenzen aan Beekdaelen?

Antwoord:

Op de volgende pagina's treft u de politiecijfers aan van de Parkstadgemeenten en een aantal andere omliggende Zuid-Limburgse gemeenten over de afgelopen jaren op de thema's vernieling c.q. zaakbeschadiging, overlast jeugd en overlast alcohol/drugs. Ook bij deze cijfers dient te worden opgemerkt dat deze niet de volledige werkelijkheid weergeven en een kwalitatieve duiding per gemeente noodzakelijk is. Onder andere de meldingsbereidheid en mogelijkheid om overlast te melden bij de gemeente of direct bij straatcoaches zijn factoren die hier een rol in spelen. Ten aanzien van jeugdcriminaliteit is onlangs een artikel gepubliceerd in de Limburger¹, waaruit blijkt dat Beekdaelen samen met Meerssen in positieve zin de ranglijst aanvoert met het minste aantal jeugdige verdachten per 1000 jongeren. De algehele trend, met name in Zuid-Limburg, is echter dat het aantal jeugdige verdachten is gestegen ten opzichte van het voorgaande jaar. Ook hierbij dient weer te worden opgemerkt dat deze cijfers mogelijk niet het volledige beeld weergeven.

Het aanleveren van concrete resultaten uit (alle) omliggende gemeenten is helaas niet mogelijk. Van de Parkstadgemeenten weten we dat de jeugdoverlast, op enkele excessen na, mee lijkt te vallen. Onder meer omdat hier stevig op wordt ingezet door politie, boa's en straatcoaches. Inmiddels maken bijna alle Parkstadgemeenten gebruik van de diensten van de straatcoaches. Onder andere de gemeente

¹ [Na jaren van daling neemt jeugdcriminaliteit weer toe, in de... - De Limburger](#)

Landgraaf² en Kerkrade³ hebben in de afgelopen periode bestuurlijke maatregelen getroffen.

Als het gaat om resultaten omtrent de aanpak van jeugdcriminaliteit, dient te worden vermeld dat de drie centrumgemeenten uit Zuid-Limburg momenteel nog in de planvormende fase verkeren van het meerjarig programma 'Preventie met Gezag' (PMG), waarbij de vraag centraal staat "hoe wij voorkomen dat de jongeren van vandaag de criminelen van de toekomst worden"? De gemeente Heerlen werkt hierbij nauw samen met verschillende disciplines van de Open Universiteit in Heerlen, die effectevaluaties gaan uitvoeren op een groot aantal interventies dat wordt uitgevoerd. Op termijn is het de bedoeling dat de meest effectieve en zinvolle interventies ook in de andere Parkstadgemeenten worden ingezet.

Vernieling c.q. zaakbeschadiging						
Gemeente	2018	2019	2020	2021	2022	2023 t/m juli
Beek (L.)	62	73	66	38	44	43
Beekdaelen	85	92	109	71	106	33
Brunssum	155	148	144	147	126	76
Heerlen	571	653	575	506	606	344
Kerkrade	303	289	291	203	242	167
Landgraaf	191	196	179	174	193	110
Meerssen	44	59	67	49	50	17
Simpelveld	13	32	29	26	34	19
Sittard-Geleen	454	642	529	465	426	281
Stein (L.)	72	93	101	98	92	36
Valkenburg aan de Geul	51	86	86	50	56	35
Voerendaal	43	40	30	40	34	15

Gemeente	Thema	2018	2019	2020	2021	2022	2023 t/m juli
Beek (L.)	Melding overlast jeugd	10	40	50	34	30	13
Beek (L.)	Overlast ivm alcohol/ drugs	17	29	29	25	35	14
Beekdaelen	Melding overlast jeugd	68	76	213	186	122	44
Beekdaelen	Overlast ivm alcohol/ drugs	55	47	82	66	52	33
Brunssum	Melding overlast jeugd	196	173	336	341	193	91
Brunssum	Overlast ivm alcohol/ drugs	48	73	93	109	73	37
Heerlen	Melding overlast jeugd	430	499	577	597	440	280
Heerlen	Overlast ivm alcohol/ drugs	690	669	686	658	628	382
Kerkrade	Melding overlast jeugd	173	180	181	171	188	75
Kerkrade	Overlast ivm alcohol/ drugs	279	399	516	355	229	147
Landgraaf	Melding overlast jeugd	138	104	231	217	148	78
Landgraaf	Overlast ivm alcohol/ drugs	101	83	149	117	123	58
Meerssen	Melding overlast jeugd	48	38	84	79	45	41

² [Samenscholingsverbod jongeren Landgraaf verlengd | ZO-NWS](#)

³ [Ernstige overlast jongeren in Heilustpark Kerkrade: permanent cameratoezicht | ZO-NWS](#)

Meerssen	Overlast ivm alcohol/ drugs	10	14	13	9	20	9
Simpelveld	Melding overlast jeugd	52	18	33	30	37	20
Simpelveld	Overlast ivm alcohol/ drugs	19	18	30	50	13	12
Sittard-Geleen	Melding overlast jeugd	232	328	604	366	243	119
Sittard-Geleen	Overlast ivm alcohol/ drugs	265	310	399	355	338	225
Stein (L.)	Melding overlast jeugd	98	92	101	103	91	47
Stein (L.)	Overlast ivm alcohol/ drugs	26	46	51	44	36	19
Valkenburg aan de Geul	Melding overlast jeugd	70	74	63	71	30	16
Valkenburg aan de Geul	Overlast ivm alcohol/ drugs	30	29	19	20	47	15
Voerendaal	Melding overlast jeugd	22	19	33	39	24	3
Voerendaal	Overlast ivm alcohol/ drugs	9	10	11	12	8	3

Vraag 13 (Vernieuwingsgroep Beekdaelen):

In het verleden zijn we vaker op de koffie gekomen bij inhuur voor dit soort werkzaamheden. Heeft een persoon net de persoonlijk contacten gelegd, dan komt er weer een nieuwe en zijn alle investeringen voor niets geweest. Heeft u contractueel goed vastgelegd dat als het bedrijf personen wisselt binnen een bepaalde tijd dat de opgedane kennis dan niet verloren gaat?

Antwoord:

Een wisseling van de wacht bij medewerkers is iets dat bij elke organisatie voorkomt en helaas niet te voorkomen is, ook niet met contractuele afspraken. Het voordeel van de straatcoaches is dat zij standaard in duo's werken, met voornamelijk twee vaste straatcoaches. Bij vakantie of ziekte van een van de straatcoaches, wordt deze vervangen door een andere medewerker, zodat in ieder geval één van de twee straatcoaches een vast gezicht is voor de jongeren.

Vraag 14 (Vernieuwingsgroep Beekdaelen):

Bij communicatie geeft U aan dat er actief gecommuniceerd wordt naar inwoners. Kunt u aangeven wat u gaat doen?

Antwoord:

Op twee manieren. De eerste manier is door algemeen te communiceren via de beschikbare kanalen dat door straatcoaches extra toezicht wordt gehouden op hotspots waar zich regelmatig jongeren ophouden en waar regelmatig vuurwerk wordt afgestoken. Hierbij wordt gewezen op het belang van melden zodat de informatiepositie van de gemeente en politie actueel is en diezelfde gemeente en politie gericht (preventief) toezicht kunnen houden op de plaatsen waar dit nodig is.

De tweede manier, en hier is in juli jl. reeds een start mee gemaakt, is door de straatcoaches in contact te brengen met melders van overlast en vaker gesprekken te voeren met omwonenden die zij tegenkomen op straat. De straatcoaches gaan in gesprek over de klachten, geven aan wat zij concreet kunnen betekenen voor

inwoners en stellen hun telefoonnummer beschikbaar zodat inwoners die (regelmatig) overlast ervaren direct kunnen bellen met de straatcoaches.

Vraag 15 (Vernieuwingsgroep Beekdaelen):

Zijn de straatcoaches die ingezet worden van OTS tevens beveiligers? Voor de taak is dat niet nodig, maar dat geeft wel een stukje borging/garantie over de integriteit etc. van der coaches.

Antwoord:

De straatcoaches worden per persoon 18 uur per week ingezet als straatcoach. De overige uren worden zij inderdaad ingezet als beveiligers.